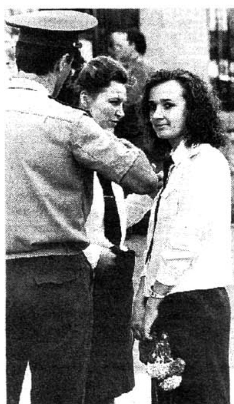
Влада - Радам !

ГОЛОС УКРАЇНИ

Газета Верховної Ради України

№ 142 (642) ♦ Четвер, 29 липня 1993 року ♦ Ціна 40 крб.

КОМУ КВІТИ, КОМУ СЛАВА, А КОМУ І «БАЛАНДА»

Академія МВС відсвяткувала черговий випуск своїх вихованців. Сотні офіцерів поповнять районні, обласні відділи й управління внутрішніх справ. Що їх там чекає, здогадатися не важко, якщо знати нинішню криміногенну ситуацію. Принаймні, оці парадні мундири із золоченими погонами доведеться зодягати не часто, для справжнього «опера» чи слідчого — ні вихідного, ні прохідного...

Але то буде завтра-післязавтра. А поки що— радій, доки радіється. Хоч, правда, ця радість не без гіркої пилюлі. Замість оцих щасливих людей, котрі на фото, до нас могли посміхатися убивці у парадних мундирах — нещодавно викрито двох слухачів академії, які вчинили вбивство.

Що ж, як кажуть, хто на що вчився, той те й отримав: кому квіти, кому слава, а кому й загратна «баланда».

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Абзац з листа

Потрібно вести рішучу боротьбу зі спекуляцією, контрабандою та корупцією. Бо поки що наші правоохоронні органи приділяють більше уваги старенькім бабусям, котрі перепродують цигарки, ніж тим, хто вивозить з України товари і продукти на мільйони карбованців.

Олександр КОСЕНКО.
Житомир.

Цитата дня

Резолюція щодо Севастополя, яка удостоїлася осуду Ради Безпеки ООН, — ще один «рекорд», з котрим можна привітати російських депутатів. Тільки-но на очах усього світу взаємні територіальні претензії республік колишньої федерації започаткували югославський жах — і ось в Росії познаходилися діячі, готові пустититися тією ж стежкою війни. Ні, не тією ж — багато гіршою. Парламент найбільшої слов'янської держави затіює суперечку з другим за чисельністю слов'янським народом. Ядерна держава — з ядерною державою.

Отто ЛАЦІС («Известия», 27 липня 1993 року).

Продиктовано в номер

Взаєморозуміння на 175 мільйонів

Меморандум про взаєморозуміння підписали минулого вівторка у Вашингтоні міністр оборони України Костянтин Морозов та міністр оборони США Лес Еспін. За словами глави американського військового відомства, це перша такого роду угода, підписана з колишньою радянською республікою. Вона, як повідомляють інформаційні агентства, встановлює рамки ширшого співробітництва, діалогу й контактів між двома міністерствами оборони.

Водночас стало відомо, що Сполучені Штати погодились надати Україні 175 мільйонів доларів для демонтажу ядерних арсеналів. До речі, на всю програму знищення стратегічної ядерної зброї України потрібно понад два мільярди доларів.

Абхазька надія

Нарешті підписано угоду про припинення вогню в зоні абхазького конфлікту. Зроблено це 27 липня в Сочі представниками Грузії, Абхазії й Росії. Розроблено також механізм контролю за додержанням перемир'я.

Відразу після підписання угоди сторони повернулися до суворого дотримання режиму припинення вогню. Протягом найближчих 10-15 днів передбачено вивести із зони протистояння збройні формування Грузії та Абхазії. Відповідно до угоди починають діяти грузино-абхазько- російські тимчасові групи, які слідкуватимуть за дотриманням режиму припинення вогню.

Стіл — круглий, кут — гострий...

На сьогодні, на 18 годину, як повідомила УРП-Інформ, у Будинку літератора заплановано проведення «круглого столу», на який запрошено Президента, Прем'єр-міністра та лідерів усіх політичних партій і громадських організацій (від націоналістів до комуністів), «які задекларували курс на незалежність України». Мета —«обговорити можливі наслідки для економічного, політичного, правового, соціального майбутнього України після укладення економічного договору країн СНД, що передбачається вчинити 1 вересня».

Привід для вироблення спільної платформи, як бачимо, вибрано солідний. Може, воно й справді щось путнє вийде за давньою українською «традицією» про батька, з яким гуртом легше впоратися.

«Єдина родина» — за єдине громадянство

Провід Товариства українців Тюменської області «Єдина родина» надіслав керівникам Української держави лист-звернення, в якому рішуче виступає проти можливого укладення угоди між Україною й Росією про подвійне громадянство, оскільки такий крок принесе шкоду Українській державі. Такої угоди, йдеться в листі-зверненні, прагнуть переважно представники колишнього партійно-адміністративного апарату та частина вихідців з України, які вороже сприйняли появу Української держави, з великою надією чекають відновлення імперії.

«Єдина родина» нагадує, що проти подвійного громадянства висловилися всі учасники наради представників українських громад східної діаспори, що відбулася в рамках Всесвітнього форуму українців майже рік тому.

Занепокоєння сибіряків-українців зрозуміле: економічний союз, подвійне громадянство і т.п. — і ми знову опинимося в залізних обіймах імперії. Невже трагічне минуле нічому нас не навчило?

Місіонери на Чорному морі

До Криму прибули на постійне мешкання перші священики Української греко-католицької церкви. На проведення душпастирської роботи серед вірних їх благословив глава Української греко-католицької церкви кардинал Мирослав Іван Любачівський. Святі отці Анатолій і Микола працюватимуть у парафіях Севастополя і Ялти, де вже більше двох років діють зареєстровані громади вірних УГКЦ.

Репліка

ПОЦВЕНЬКАЛИ ...

З короткочасним робочим візитом Суми відвідав Посол США в Україні Роман Попадюк. Переговори в облдержадміністрації були корисні, свідчили про взаємну зацікавленість обох сторін у співробітництві, особливо у таких галузях, як нафтовидобувна промисловість, сільське господарство, фармакологія. Високий гість мав змогу познайомитися з представниками ряду політичних партій і рухів, відвідав виробниче об'єднання «Електрон».

На цьому можна було б і поставити крапку, коли б не почуття ніяковості й сорому усіх присутніх на переговорах за наших керівників. Це треба було бачити і чути! Вітальне слово пан Попадюк, демонструючи повагу до країни свого перебування, виголосив українською мовою, так само вчинили й особи, які супроводжували його. А що ж наші землячки? Виступ одного — російською, другого — російською, третій — за компанію. Мабуть, дуже здивувався пан Посол, що на Сумщині рідної мови соромляться. Але, як то кажуть, у чужий монастир... Довелося пану Романові розмовляти далі англійською мовою, з якої на російську спеціально для шанованих господарів перекладали. Хоч, як з'ясувалося потім, пан Попадюк добре розуміє і розмовляє мовою наших північних сусідів.

Але в американського Посла є гідність, якої явно забракло нашим землякам. То чи скоро нас шануватимуть у світі, коли самі себе не вміємо?

Віталій МАКСЮТЕНКО.

ВИВЧАЄМО З ВЕЛИКИМ ІНТЕРЕСОМ

27 липня в Києві відбулась зустріч першого заступника Голови Верховної Ради України Василя Дурдинця з делегацією Всекитайських зборів народних представників на чолі з заступником голови Комітету у зовнішніх справах ВЗНП Яном Чженем. В ході розмови гості були ознайомлені з діяльністю українського парламенту. Підкреслювалося, що в останні роки успішно розвиваються міждержавні зв'язки як в політичній, так і в економічній сферах між Україною і КНР.

Василь Дурдинець, звертаючись до гостей, сказав: в Україні з великим інтересом вивчають хід реформ у Китаї. Він також розповів гостям про ті процеси, які відбуваються в нашій державі, звернувши увагу на труднощі, які нині доводиться долати.

Керівник китайської делегації заявив, що в його країні надається особливого значення розвитку всебічного співробітництва з Україною.

У ході бесіди з обох сторін підкреслювалося, що візити Президента України Леоніда Кравчука і Голови Верховної Ради Івана Плюща до Китаю заклали надійну основу для подальшого розвитку двосторонніх взаємовигідних українсько-китайських зв'язків.

Програма візиту делегації китайських парламентаріїв в Україну продовжиться до 1 серпня. Вона передбачає ряд інших важливих зустрічей як у Києві, так і під час поїздки по Київській та Чернігівській областях.

ВІДВЕРТИЙ ОБМІН ДУМКАМИ

27 липня міністр закордонних справ України Анатолій Зленко прийняв Надзвичайного і Повноважного Посла США Романа Попадюка в зв'язку із завершенням його дипломатичної місії в Україні і наступним від'їздом на батьківщину.

Під час дружньої бесіди відбувся відвертий обмін думками з питань двостороннього співробітництва з аналізом процесу становлення відносин між Україною і США.

Анатолій Зленко подякував Роману Попадюку як першому послу США в нашій державі за його особистий плідний внесок у розбудову цих відносин, побажав йому успіхів у подальшому житті, вручив пам'ятний сувенір на згадку про перебування в Україні.

КОНСТИТУЦІЯ — ЗАВТРА, ВИБОРЧИЙ ЗАКОН — СЬОГОДНІ!

Точка зору

Сьогодні в політичних, наукових і громадських колах України активно дебатується питання нової Конституції України і нового виборчого законодавства. За усієї несхожості і навіть діаметральної протилежності поглядів щодо цих проблем досить поширеною є думка про важливість якнайшвидшого, в цьому календарному році, прийняття нової Конституції України. Така позиція обгрунтовується необхідністю конституційного відображення статусу України як незалежної держави, закріплення фундаментальних прав і свобод людини і громадянина, визначення принципових засад державного устрою, форми правління тощо. Зрозуміло, що «латана-перелатана» чинна Конституція не може ані цілком відповідати реаліям сьогодення, ані закласти підвалини демократичної правової держави і громадянського суспільства в нашій країні.

Розуміючи всю слушність і серйозність викладених аргументів за термінове прийняття нової Конституції, спробую, однак, обгрунтувати дещо іншу думку. А саме — про необхідність відкласти прийняття нової Конституції України і зосередитися на якнайшвидшому прийнятті нового виборчого законодавства.

Специфіка нашої країни полягає також у відсутності стабільних і міцних складових частин незалежної держави. Для того, щоб ця держава була справді демократичною і правовою, становлення її «силових» структур — армії, міліції, служби безпеки, має відбуватися паралельно і водночас зі здійсненням економічних і політичних реформ. У цих історично унікальних умовах конституційний процес неминуче відбуватиметься, як би нам того не хотілося, методом проб і помилок. Сьогодні і на найближчу перспективу залишаться остаточно нерозв'язаними, як мінімум, три серйозні конституційні проблеми.

Перша — пов'язана з так званими «позитивними правами». Ідеться про право на працю, на соціальне забезпечення, на медичне обслуговування, на чисте навколишнє середовище та на інші соціальні, економічні та екологічні права. Більшість із них була задекларована в конституціях радянської епохи, але в сучасних умовах стає зрозумілою неможливість їх реального гарантування в звичному для нас вигляді. Для того щоб мати можливість хоча б виокремити мінімально необхідний набір найбільш важливих прав з цієї категорії і конституційно закріпити ці права, треба мати реальні гарантії їх судового захисту, що потребує далеко не одного місяця, а то й не одного року напруженої роботи.

Друга проблема пов'язана з державно - територіальним устроєм країни. Чи залишиться Україна унітарною, чи перетвориться у федеративну державу — питання далеко не останнє. Неважко спрогнозувати, що надалі — з наближенням часу нових виборів — теоретична дискусія з цього питання все більше прямуватиме в практичну площину.

Третя проблема пов'язана з формою правління в Україні. Тільки за час, що минув після Акта проголошення незалежності 24 серпня 1991 року, форма правління в державі змінювалась щонайменше тричі. Спочатку відбувся процес часткової трансформації радянської республіки в президентську. Згодом, після приходу уряду Кучми, форма правління все більше наближається до змішаної, парламентсько - президентської. А останні ініціативи Президента свідчать про наявність певних тенденцій щодо повернення до президентської форми правління.

Очевидно, сьогодні і найближчим часом навряд чи можливий єдино правильний шлях розв'язання всіх цих проблем. Чи можуть взагалі мати стабільний конституційний характер правові положення, які виникають у момент кризи державності, зламу старого і формування нового політичного і економічного ладу, правові норми, що з'являються не як результат праці команди професіоналів - однодумців, а як результативний вектор тиску різних лобістських угруповань, здебільшого не оформлених політично? Відповідь, гадаю, зрозуміла. Вона негативна. А тому тільки повсякденна практика державного будівництва і суспільно-політичного розвитку дасть можливість знайти оптимальні відповіді на болючі конституційні питання.

Постає закономірне запитання: коли в такому разі приймати нову Конституцію? На мій погляд, після нових парламентських виборів. Вибори, як на мене, варто провести не пізніше, але й не раніше наступного року. А сьогодні вкрай важливо якнайшвидше ухвалити новий виборчий закон. Важливо, щоб цей закон був прийнятий не «під вибори», а заздалегідь. Це дасть змогу сформувати справді відповідальні і впливові політичні об'єднання, здатні запропонувати суспільству не руйнівні гасла, спокуса на які сьогодні так велика, а позитивну програму реформ.

Принципово важливо, щоб в основі нового виборчого закону була покладена змішана, мажоритарно-пропорційна виборча система, коли частина депутатів обиралася б за списками від політичних партій і виборчих блоків, а друга частина — за звичними для нас одномандатними виборчими округами. Саме такий законопроект був розроблений Асоціацією молодих українських політологів і політиків і офіційно внесений до Верховної Ради України як законодавча ініціатива парламентською фракцією Партії демократичного відродження України. Мажоритарно-пропорційний принцип обрання не тільки сприяє формуванню професійного і політично відповідального парламенту, а й враховує наявні реалії нерозвиненості партійно-політичної системи нашої держави. Що ж стосується виборів до місцевих представницьких органів, то, вважаю, в умовах України вони мають відбуватися за традиційною для нас мажоритарною виборчою системою. Останнє пояснюється тим, що для розв'язання місцевих проблем в умовах сучасної України вирішальне значення мають не так політичні платформи, як особисті і професійні якості конкретного кандидата.

Артур БІЛОУС, кандидат політичних наук, президент Асоціації молодих українських політологів і політиків, член робочої групи Верховної Ради України з розробки проекту нового закону про вибори.

ЗАЯВА ПОСЛА США В УКРАЇНІ РОМАНА ПОПАДЮКА

Мої дорогі друзі!

Залишаючи Україну, особисто від себе і від своєї сім'ї я хочу висловити сердечну подяку за дружбу і гостинність, які ми знаходили в Україні протягом року, що минув. Для мене було великою честю стати очевидцем процесу відродження української нації і працювати поряд з вами, намагаючись допомогти Україні зайняти її законне місце в сім'ї націй. Особливе значення цей досвід має для мене завдяки моїй українській спадщині.

У дитинстві батьки часто розповідали нам з сестрами про Україну, її народ, багату культуру і мову, про те, якою має бути вільна і багата Україна. Під час моїх подорожей по селах, де народилися мої батьки, у поїздках по Україні я звернув увагу на всі ці якості.

Саме цей досвід зміцнює віру, яку передали мені батьки. Ваша країна багата на таланти і ресурси. Завдяки єдності, сумлінній праці і терпінню ви займете законне місце на міжнародній арені і станете багатим, вільним і справедливим суспільством. Сполучені Штати Америки будуть підтримувати вас на шляху демократичних і економічних реформ. Ми маємо на меті стати хорошими і надійними партнерами в цьому процесі.

Бажаю вам всього найкращого. Хай допоможе вам Бог!

РОСІЙСЬКА ГРОШОВА РЕФОРМА: ПЕРЕХІД ДО НОВОЇ ПОЛІТИЧНОЇ СИТУАЦІЇ

Внутрішні погодження і проблеми, пов'язані з грошовою реформою в Росії, нехай залишаться Росії.

Україну хвилюють, по-перше, власні економічні втрати.

В той час як ЦБР виправдовує реформу «припливом готівки з інших держав СНД», Україна протягом останніх місяців була стурбована масованим припливом російських рублів, котрі було неможливо (через відмову Росії) офіційно ввезти в Росію і зарахувати на кореахунки українських банків.

Тільки в кінці червня було отримано згоду ЦБР прийняти від Національного банку України 12 мільярдів російських рублів. Однак їх перевезення досі не відбулося. Рублеві запаси комерційних банків у кілька разів більші. Залишки рублів на руках у населення оцінити важко, але вони у багато разів більші через слабкість української купонної грошової системи і використання населенням російського рубля як засобу заощадження.

Між тим у 1992 році Україна за офіційними каналами не отримала з Росії жодного рубля російських грошей. Коли ще можна сперечатися про приналежність радянських грошей 1961 року випуску і зобов'язання за ними, то рублі 1992 року — суто російські. Вони прийшли в обмін на українські товари та послуги або ж були зароблені українцями в Росії. Це чисті й незаперечні зобов'язання Росії перед громадянами України.

Тепер виявляється, що за три минулі курортні місяці одеські або кримські бабусі виявляли гостинність до російських гостей за папірці, котрі перестали бути чогось варті.

Що ж, суто економічно грошова реформа в Росії з точки зору її зовнішніх аспектів безумовно ефективна — вона застала зненацька людей й дала змогу вилучити з обігу величезні суми грошей, завдавши відповідних збитків своїм союзникам по СНД. Грошова система стане сталішою, курс рубля на якийсь час підвищиться.

По-друге, необхідно оцінити політичні наслідки. Політичної шкоди завдано тим силам в Україні, і перш за все в уряді, котрі шукали шляхів до зміцнення економічного союзу з Росією.

Дедалі гучніше лунають переможні голоси тих, хто «завжди стверджував, що Росії вірити не можна». Підбадьорилися батьки ослаблого українського купоно-карбованця, дивлячись на трагічне становище в державах, котрі поклали надії на російський рубль і спізнилися з уведенням національної валюти.

Конфіскаційний грошовий удар припав насамперед по російськомовних областях сходу і півдня України, по Криму, відібравши у людей рубль, який теж був дуже важливим засобом зв'язку з Росією. Населенню цих областей психологічно досить важко було звикнути до того, що Росія — чужа і далеко не в усіх своїх діях дружня держава. Адже не випадково саме тут рубль довго зберігав свої позиції. За звільнення від ілюзій треба платити.

Отже, з рублевою зоною покінчено. На території колишнього Союзу складається нова політична та економічна ситуація.

Віктор СУСЛОВ, радник Прем'єр-міністра України.

СЕРЙОЗНІ ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ ЧАДУ

Угоду про встановлення дипломатичних відносин підписано 27 липня між Україною та Республікою Чад.

Виступаючи на урочистій церемонії, яка відбулася в чадському посольстві в Москві, керівник української делегації, Надзвичайний і Повноважний Посол Володимир Крижанівський відзначив, що наша держава дотримується принципів невтручання у внутрішні справи інших країн, будує з ними відносини на основі взаємної вигоди та рівноправного партнерства.

Посол Республіки Чад Аль Хабо Махамат Салех сказав, що його країна зацікавлена в розвитку політичних, економічних, культурних відносин з Україною і бачить у цьому серйозні перспективи.

Чимало державотворчих актів прийняла Верховна Рада України. Про це багато разів говорено з її трибуни, відзначено в численних публікаціях, проголошено через ефір. Найважливіший її акт — проголошення суверенітету Української держави й прийняття законів, які забезпечили можливість будувати і захищати її незалежність. І що б не говорили про цей парламент, його незаперечним історичним здобутком завжди буде самостійність України. Адже саме через проголошення незалежності він зробив крок до дострокового припинення свого існування. Але він став чужорідним органом у новій державі, обраним в іншій системі, іншими силами і для інших цілей. Силою обставин він був змушений робити те, до чого, через свою (в більшості) комуністичну сутність та імперську зорієнтованість, не був готовий.

ПАРЛАМЕНТСЬКІ РЕАЛІЇ

Точка зору

Нокаутним ударом для багатьох парламентаріїв був серпневий путч, який звалив з ніг морально здеградованого наддержавного кентавра — КДБ—КПРС. Не навчена до відвертої і прямої політичної боротьби (бо її методами «дискусії» були репресії, концтабори і розстріли), відірвана від народу і громадського життя комуністична більшість і в нашому, і в інших парламентах колишніх європейських республік Союзу розгубилася, розвалилася і втратила дар мови.

Це був найкращий час для консолідації демократичних сил, створення парламентського центристського блоку та ефективної державотворчої роботи. Але він був змарнований. Не вистачило політичного досвіду, дипломатичної витримки, мудрої далекоглядності, не спрацював системно-прогностичний аналіз суспільно-політичної та економічної ситуації, переміг патріотичний порив і мітинговий популізм. У Верховній Раді наступила глибока партикуляція — фракції, групи, партії та об'єднання.

Наступним критичним моментом стали вибори Президента і Всеукраїнський референдум. Вони підтвердили незламне стремління українського народу будувати самостійну державу і визначили кандидатуру її Президента — гаранта соборності, неподільності і суверенності, але й стали поштовхом до суттєвих метаморфоз у Верховній Раді. Першою найістотнішою подією став занепад Народної ради, а цим самим, з одного боку, послаблення політичного впливу демократичних сил на законотворчі і державотворчі процеси, з другого — поступовий вихід на політичну арену соціалістів.

Кандидати в президенти, попадавши з уявного президентського коня, попересідали хто на інвалідську коляску, хто на коцюбу, продовжують підгицькувати, ніби знаходяться в сідлі, та проклинати Президента. Демократичні лідери, хоча й не стали ворогами, але не можуть домовитися про тісну співпрацю, й поодинці блякнуть на тлі «соціалістичної навали». Лише екстремальні ситуації чи спроби реанімації КПРС здатні згуртувати демократичні фракції у відчутну силу.

Соціалісти-комуністи, навпаки, отямившись від серії провалів, збагнули, що в нинішніх умовах можна приступити до реанімації КПРС. Вони відсепарували до своїх рядів 130—140 комуністичних роботів, ешелонували їх, розподілили функції і перейшли у фронтальний наступ. Передусім тій половині таких, яку Бог обділив даром самостійно формувати думку і яка протягом трьох років біля мікрофона не промовила жодного слова (фракція «ленінських кухарок»), поставлено завдання реагувати ревом на кожний демократичний й антибільшовицький вислів. Балакучіші розділилися на кілька груп: а) проімперську — шовіністичну, крайнім виразником якої є кримський ердековець В. ТЕРЕХОВ; б) антинаціональну, апологетами якої є О. ЧАРОДЕЄВ і С. ОСТРОУЩЕНКО, готову продати все національне, аби здобути прихильність совєтського пролетарія і відновити втрачені «соціалістичний спосіб життя», «соціалістичну справедливість», «комуністичну рівність», «інтернаціональну допомогу» всім, хто її не хоче, і червоний колір. Одним словом, будуй комунізм, бо неробам при капіталізмі дають їсти лише «по труду».

Спільними програмними принципами соціалістичного конгломерату визначено: не гребуй жодними методами, які дають можливість заплямувати все рухівське, все демократичне, все націоналістичне; виступай проти всього, що працює на утвердження незалежності, державності, самостійності, відродження національної свідомості і культури; паплюж Президента і його діяльність, бо він є втіленням державності і гарантом незалежності; піднімай на страйки робітників, бо це підірве економіку держави, віру в незалежність і полегшить захоплення влади та інтеграцію України в «Союз Совєтських Суверенних Республік»; усіма силами відроджуй КПУ — КПРС — найдосвідченіший орган у справах будівництва найпередовішої в світі (немає значення, що крім Фіделя всі від неї відсахнулись) соціалістичної імперії, найдосвідченішої у наданні інтернаціональної (згадаймо Афганістан) допомоги, свободи слова, совісті (не згадуючи Гулагу) тощо.

Де тільки можеш: дискредитуй Чорновола, Павличка, Танюка, Гориня, кожного демократа; настирливо вимагай ротації Президії Верховної Ради та відставки Івана Степановича Плюща: може, вдасться встромити в неї більше своїх людей й позбутися спікера, вроджений талант якого зберіг парламент від розвалу і допоміг йому врятувати сяке-таке національне обличчя; і так далі, і таке інше.

Згадаймо заяви депутата В. Терехова про те, що народ у Криму і в Україні «мрет от голода», що нам пора згадати про нашу батьківщину СРСР і впасти трупом за її відновлення, що Рух готує державний переворот в Україні. Та що й казати: прапор українського соціалізму — О. Мороз, не кліпнувши оком, звинувачує уряд у тому, що той розвалює державну економіку згідно з програмою Руху.

Невже соцкомуністичним діячам не спаде думка, що жодного клаптика ні кримської, ні луганської чи донецької землі не вдасться приєднати до Росії? Вона ж його не зможе взяти: не дозволить світова громадськість, міжнародні конвенції і міждержавні угоди. Невже тута за червоним знову кличе їх на криваві барикади? Взятися б не за відродження КПРС і радянської імперії, а за будівництво власної держави і допомогти в скрутну годину демократичній Росії. Історія не знає прикладу відродження розваленої імперії. Не воскресне СРСР!

Однак, незважаючи на політичні перипетії, страйки чи референдуми, Україна буде жити. Вона вижила в умовах майже трьохсотлітнього гноблення царської Росії, австро-угорської, польської, румунської і інших окупацій, сімдесятирічного більшовицького терору, голодомору і фашистської навали. Вона виживе й тепер, на землі тисячоліть — в умовах нової міжнародної співпраці. Найшвидше це треба збагнути шахтарям — і російськомовним, і україномовним. Чим більше підірвемо економіку, тим гірше житимемо.

Проте, незважаючи на всі недоречності, труднощі і перешкоди, парламент, уряд, влада мусять відпрацювати визначений їм історією час. До референдуму — пару місяців, до нових виборів — ще далі. Цей час ми повинні прожити розумно, чесно і в наполегливій праці — кожен на своєму трудовому місці.

Дуже потрібно, аби Президент, Голова Верховної Ради і Прем'єр-міністр врешті-решт позбулися амбіцій, перестали воювати за свої пріоритети, а чітко обмежилися відведеними їм Конституцією функціями і, згуртувавшись, спрямували всі зусилля на будівництво і захист держави.

Президент як глава держави повинен забезпечити нормальні й рівні умови для всіх гілок державної влади й за допомогою державних важелів припинити розкрадання народного добра, парцеляцію української землі й підривання ворожими Україні силами її економіки.

Верховна Рада хоча б в останні місяці свого існування мусить згуртувати парламентський центр, відмежуватися від крикливого радикалізму, прийняти розумні закони про політичну систему і державний устрій, вибори до місцевих Рад, вибори до Верховної Ради, дати законодавчу основу для боротьби з корупцією, організованою злочинністю, для ефективної приватизації й земельної реформи і з честю передати свої повноваження новообраному парламенту. Може, й справді депутат В. Козаренко позбудеться манії «бандеризації», «петлюризації» та «уніатизації» під впливом депутата Ф. Свідерського, котрий закликав до цього ім'я Боже, і його заклик до злагоди, взаєморозуміння і збереження соборності України зроблений не для цього, щоб її цілісною і неподіленою повернути в лоно нового Союзу? Дай Боже!

І як хочеться, щоб демократичні отамани подолали особисту претензійність, згуртувалися у Народній раді, допомогли у прийнятті завершальних для цього парламенту законів і підійшли до референдуму та наступних виборів не так, як до виборів першого Президента.

Державу будує народ, і лише він спроможний захистити її суверенітет. Він не може забути помилок своїх видатних державних мужів — Богдана Хмельницького, Івана Мазепи, Михайла Грушевського. Він не має права допуститися нової помилки і втратити найсвятіше, що здобув жертовною працею і мільйонними втратами життів своїх предків,— самостійність. Він має зробити новий рятівний розумний крок до гарантій своїх природних прав на незалежність. Він має бути проклятий Богом, якби знову добровільно поліз у чужинецьке ярмо!

Михайло ГОЛУБЕЦЬ,
народний депутат України.

ВІД РЕДАКЦІЇ.

Як завжди, ми надаємо слово всім, хто хоче через газету висловити свою думку з приводу тих чи інших проблем, що вирішує наша молода держава. В українському парламенті, як і скрізь, теж ведеться політична боротьба, дискусії між депутатами, часом гострі і непримиренні. Процес, в принципі, нормальний і знайомий для парламентів усього світу.

І все ж... Згадуються незабутні слова нашого Кобзаря з поеми «І мертвим, і живим...»: «Обніміться ж, брати мої, молю вас, благаю».

Так хочеться, щоб у цей складний для України час народні обранці замість навішування ярликів один на одного займалися впертою, тяжкою працею на користь держави.

УКАЗ
Президента України

Про заходи щодо зменшення дефіциту Державного бюджету України

З метою скорочення дефіциту Державного бюджету України та подолання платіжної кризи **постановляю:**

1. Національному банку України:

здійснювати щомісячні авансові відрахунки в доход Державного бюджету України у розмірі перевищення поточних доходів над видатками згідно з затвердженим Національним банком кошторисом витрат з кінцевим уточненням суми платежів за підсумками року;

здійснити до 1 серпня 1993 року взаєморозрахунки з Державним бюджетом України, виходячи з фактично одержаного прибутку за перше півріччя 1993 року;

проводити кредитування комерційних банків за процентною ставкою не нижчою за встановлену ставку рефінансування;

здійснювати продаж кредитних ресурсів Національного банку виключно через механізм аукціонних торгів.

2. Цей Указ набирає чинності з дня його підписання.

Президент України
Л. КРАВЧУК

м. Київ
26 липня 1993 року

ГОЛОВНА УВАГА — СОЦІАЛЬНОМУ ЗАХИСТУ

Перший заступник Голови Верховної Ради України Василь Васильович Дурдинець провів робочу нараду, на якій розглянуто хід виконання постанов і доручень Верховної Ради України, депутатських запитів і пропозицій.

У ході роботи сьомої сесії, як відзначалося, дано 102 доручення. Сорок чотири з них надіслано на розгляд комісіям Верховної Ради і 58 — органам державної виконавчої влади. Виконано 78 доручень, ряд вирішено у прийнятих актах Верховної Ради та уряду України, решта перебуває у стадії виконання. Поставлено вимогу ретельного контролю за виконанням кожного пункту постанов, кожного окремого доручення.

Розглянуто також хід підготовки питань і проектів документів до наступних пленарних засідань Верховної Ради України. Відзначалося, що в постійних комісіях Верховної Ради зараз опрацьовується понад 20 законопроектів, прийнятих на сесії у першому читанні, та 26 таких, що вже розглянуті Верховною Радою і передані на доопрацювання. Крім того, на попередній розгляд і для підготовки висновків комісіям передано близько 60 законопроектів та 40 проектів постанов Верховної Ради, поданих в порядку законодавчої ініціативи Президентом України, Кабінетом міністрів, постійними комісіями Верховної Ради.

Аналізуючи порядок розгляду питань на наступних пленарних засіданнях сьомої сесії Верховної Ради України, передусім передбачено сконцентрувати увагу на забезпеченні підготовки законопроектів, що націлені на соціальний захист населення, стабілізацію фінансової системи та вихід економіки з кризи. Окремим блоком мають піти законопроекти щодо енергозбереження і енергопостачання держави. Передбачено також прискорити підготовку пакету законопроектів з питань національної безпеки України, реформи судової системи, подальшого зміцнення законності і правопорядку, посилення боротьби з корупцією та організованою злочинністю. Сформований для розгляду і блок законопроектів щодо вдосконалення роботи органів державної влади, постійних комісій Верховної Ради, ряду питань організаційного характеру.

Прес-центр Верховної Ради України.

Продиктовано в номер

Мустафа Джемілєв: «Ми бачимо майбутнє своєї батьківщини як національно-територіальну автономію в межах Української держави»

Як уже повідомлялося, 27 липня почала роботу друга сесія другого Курултаю кримськотатарського народу. В її роботі беруть участь 236 делегатів. За повідомленням мандатної комісії прибуло 145 гостей-співвітчизників та 117 — з дальнього зарубіжжя. Роботу Курултаю висвітлюють більше як сто журналістів світу.

У другій половині дня зі звітом за дворічний період діяльності Меджлісу виступив голова Меджлісу кримськотатарського народу Мустафа Джемілєв.

Більша частина доповіді М.Джемілєва була присвячена взаємовідносинам Меджлісу з керівництвом України. Відзначалося, що Україна — єдина країна колишнього СРСР, яка допомагає депортованому народові, хоча й недостатньо. Підкреслювалося, що визнання Меджлісу у розв'язанні проблем кримських татар — в інтересах самої України. Було однозначно заявлено, що «кримські татари бачать майбутнє своєї батьківщини як національно-територіальну автономію у межах Української держави і на відміну від досить значної частини повоєнних переселенців до Криму з Росії, ні в якому разі не будуть домагатися приєднання Криму до Росії або підтримувати авантюрні плани розчленування своєї батьківщини і поділу між Україною та Росією».

М.Джемілєв заявив, що визнання Меджлісу і повне відновлення прав кримських татар могли б зупинити наступ шовіністичних сил на півострові, привести до спокою та здорового нормального життя.

Керівництво Меджлісу неодноразово підкреслювало у відповідних комісіях ВР України, що «питання про кримських татар не може розглядатися в контексті національних меншин», що потрібен спеціальний закон про статус кримськотатарського народу в Україні. Мустафа Джемілєв висловив надію, що «українське керівництво займе більш принципову позицію про Крим та кримських татар».

Потім було заслухано звіт ревізійної комісії Курултаю. Сесія Курултаю кримськотатарського народу продовжує роботу.

«Італійські» дні в Одесі

В Одесі перебуває Надзвичайний і Повноважний Посол Італійської Республіки в Україні Вітторіо Сурдо. Водночас прибув з офіційним візитом корабель італійських військово-морських сил «Сан Джорджіо». Посол зустрівся з представником Президента в області Владленом Ільїним та головою міськради Леонідом Чернегою, з якими обговорив шляхи економічного й культурного співробітництва, відвідав спільне українсько-італійське підприємство «Панкомм ЛТД», ознайомився з містом. Італійські моряки, корабель яких 27 липня пришвартувався до причалу морського вокзалу і перебуватиме тут кілька днів, мають намір здійснити ряд екскурсій, взяти участь у спортивних змаганнях, зробити офіційні візити. Вони прийматимуть як своїх гостей на борту корабля мешканців Одеси.

Прощаються словацькі будівельники

Співробітництво

Словацькі будівельники з'явилися в Ужгороді рівно 10 років тому. Найперше, що зробили, — посадили дерева дружби на території заводу «Турбогаз», з яким уклали договір на співробітництво. Згідно з ним допомагали споруджувати другу чергу підприємства, впроваджувати сучасну технологію.

Одночасно розвивали соціальну сферу. За цей період вмілими руками словацьких майстрів зведені цілі квартали модерних багатоповерхових будинків, окрасою міста став ряд шкіл, лікувально-оздоровчих закладів, магазинів, дитячих садочків. Нині завершується спорудження ще однієї школи. Але, мабуть, це один з останніх об'єктів, що будуватимуть словаки в Ужгороді.

Строки старого контракту, укладеного ще колишніми СРСР та ЧСФР, закінчуються. А Україна та Словаччина поки що не поспішають домовлятися про новий. З жалем говорили про це на зустрічі з нагоди десятирічного ювілею директор словацької адміністрації будівельників Юрай Пуздер, мер Ужгорода Еміль Ландовський, інші.

На згадку про плідну й висококваліфіковану роботу в місті винуватцям трохи сумного торжества вручили грамоти, пам'ятні адреси, цінні подарунки. Висловлювали сподівання, що незалежно від майбутньої перспективи два сусідні народи й надалі житимуть у мирі та злагоді, допомагатимуть один одному в розбудові своїх суверенних держав.

Микола ГОРВАТ.
Ужгород.

Народний хор «Надбужжя» Сокальського заводу хімволокна (Львівська область) об'єднує 58 аматорів хорового співу. Хорові 17 років. Колектив виступав у Польщі, Білорусі, у Києві й Каневі. У репертуарі українські народні пісні та духовна класика.

На знімку Володимира ПЕСЛЯКА: учасники хору головний механік комбінату Михайло Іванович Яворський і вчителька Наталя Ігорівна Василюк.

Добра вість

Корпус миру працює на відродження

Торік Україна вирішила скористатися з послуг Корпусу миру в сфері бізнесу. Згідно з угодою на нашу землю прибуло сорок сім американських добровольців. Четверо з них відбуло на Прикарпаття. Радниками з питань економіки і приватизації в Івано-Франківській міській Раді народних депутатів працює Лоренс Меллані, в Калуській міськраді — Джон Барнет, в Калуському концерні «Родон» — Кевін Сміт, у Коломийській міськраді — Енн Лінден.

Протягом двох років добровольці Корпусу миру вивчатимуть економіку, вироблятимуть її регіональні моделі, консультуватимуть наших фахівців, що займаються приватизацією. Перші кроки діяльності волонтерів свідчать про їхню високу ділову кваліфікацію.

Василь БАБУХ.
Івано-Франківська область.

Рада співдії — діє

Щось новеньке

Відбулося перше засідання координаційної ради співдії і розвитку підприємництва при Донецькій облдміністрації. Розглянуто організаційні питання. Обговорювалися проблеми встановлення регулярних контактів і тісної взаємодії підприємців і керівництва області, було висловлено ряд конструктивних ідей і пропозицій про необхідність створення акціонерного комерційного банку, що спеціалізуватиметься на обслуговуванні альтернативного сектора економіки, тощо.

Вищезгадана рада створена згідно з розпорядженням представника Президента на Донеччині Юрія Смирнова. До неї ввійшли представники підприємницьких спілок області, обласної ради профспілок працівників недержавного сектора, наукової громадськості, обласної держадміністрації, керівники структур малого бізнесу і працівники юридичних служб.

Юрій ДОЦЕНКО.
Донецька область.

Освіта

Суми — місто інтелектуальне

На карті України вимальовується ще один центр академічної науки і студентства — Суми. Недавно з участю президента Академії наук Б.Патона тут відбулася презентація Інституту прикладної фізики. А колегія Міністерства освіти щойно затвердила рішення міжгалузевої атестаційної комісії про атестацію Сумського фізико-технологічного інституту і реорганізацію його у державний університет академічного типу.

Віталій МАКСЮТЕНКО.

Культура

На Короленківській — свято

27 липня у Полтаві відбулися Короленківські читання — з нагоди 140-річчя від дня народження відомого письменника-демократа і політика-провидця Володимира Короленка. Відбулася також презентація фільму «Кандидат у Президенти», присвяченого полтавському періодові життя письменника-гуманіста. А напередодні полтавці відзначили традиційне свято вулиці Короленка.

Павло КАРНАУХ.
Полтава.

Прецедент

Робітник викладає 8 мільйонів і стає власником майстерні

У Запоріжжі опубліковано результати другого аукціону з продажу комунального майна міста. Якщо перший аукціон приніс мільярд карбованців, то тепер грошовиті запоріжці розкошелилися всього на 296 мільйонів. Приватне підприємство «Антон» купило майно та право оренди на 5 років продовольчого магазину за 260 мільйонів. За 27 мільйонів пішла перукарня до товариства з обмеженою відповідальністю «Прима». А ось майно та приміщення майстерні з ремонту взуття (вул. Героїв Сталінграда) придбав звичайний робітник названої майстерні за 8 мільйонів. І цей факт розвіює міф, буцім у Запоріжжі на широку ногу живуть лише «тіньовики» та бізнесмени — пролетарі, як бачимо, також не ликом шиті.

Олександр МИХАЙЛЮТА.
Запоріжжя.

Ракурс

Космос — це вигідно

У Харкові створюється регіональний центр для спостереження Землі з космосу — один з п'яти в Україні. Космос — це та сфера діяльності, яка тепер дає космічним державам надприбутки. Сьогодні, на жаль, цей прибуток одержують інші, а могла б одержувати й Україна, зазначив начальник Харківського гарнізону, народний депутат України, генерал-лейтенант В. Толубко.

Ольга ДРОЗДОВА.
Харківська область.

Благодійництво

Читати чи не читати? Підемо ВАбанк

Передплата газети чи журналу нині — одна з найтяжчих статей витрат у бюджеті майже кожної сім'ї, не кажучи вже про пенсіонерів, школи-інтернати, установи охорони здоров'я.

Зважаючи на це, виробниче об'єднання «Київський поштамт» запропонувало керівникам комерційних банків України спільне спонсорство у цій важливій справі.

Відгуки надійшли задовго до початку другого півріччя. Один з найбільших — Всеукраїнський акціонерний банк (ВАбанк) — та банк «Ділове співробітництво» зробили передплату на друге півріччя 1993 року газети «Голос України» 152 пенсіонерам, списки яких подали комітети самоврядування кількох мікрорайонів. ВАбанк передплатив газету для 104 малозабезпечених громадян Шевченківського району міста Києва, а «Ділове співробітництво» — для мешканців Лівобережжя.

ВАбанк, який виділив для цієї мети більш як півмільйона карбованців, зробив передплату газет і журналів ще й для семи установ, серед яких школи-інтернати: № 6 для глухих, №№ 23, 20, дитячий санаторій «Салют» та ряд інших.

Кожен з них до кінця року одержуватиме по 16-20 примірників різних газет і журналів.

Петро ДЮКОВ.

Офіційно

Звільнено за зловживання

Розпорядженням представника Президента України у Вінницькій області за особисту нескромність, зловживання службовим становищем під час формування груп для оздоровлення дітей за кордоном увільнено від обов'язків заступника глави Вінницької облдержадміністрації Юрія Гладких. Серйозні порушення виявлено також у діяльності Вінницького обласного відділення Дитячого фонду України, товариства з обмеженою відповідальністю «На допомогу дітям, що постраждали від наслідків аварії на ЧАЕС». Глава облдержадміністрації Микола Дидик порушив клопотання перед Міністерством охорони здоров'я України про звільнення Юрія Гладких з посади санітарного лікаря області.

УНІАН.

Подробиці

Президентська «відступна»

Від трагедії до фарсу один крок. Особливо у Росії. Після того, як мільйони одурених владою «громадян кинулися міняти свої кревні, що перетворилися в ніщо, політичні лідери відкрили змагання, демонструючи один одному і всій країні, хто ж більше турбується про населення.

Першим розпочав Руслан Хасбулатов, не без причин вирішивши, що ненормальний обмін (а простіше — конфіскація) може стати його зоряною годиною. Вже о шостій ранку, коли багато хто з москвичів спав, спікер звернувся до народу по телебаченню. Його виступ транслювався спочатку на Далекий Схід, потім на Сибір, потім — на європейську частину Росії. Зміст промови був гранично простий: цей обмін — зрадництво інтересів народу. І якщо уряд і банк не відмінять свого рішення, він, Руслан Імранович, особисто скличе ВР і відмінить.

З цією «зворушливою турботою» про народ лише про одне змовчав спікер: Центральний банк РФ підзвітний і підлягає тій самій Верховній Раді. Тож з конфіскацією треба і можна було боротися ще до відомого тарсівського повідомлення про її початок.

Але тріумфом «турботи про народ» став, звичайно, указ Бориса Єльцина. Він щонайвище звелів строк обміну грошей продовжити до кінця місяця, суму збільшити до ста тисяч на кожну людину, а рублівки з трояками, п'ятірками і червінцями повернути в обіг. Останнє цілком по-російськи. Учора купюри були грішми, сьогодні — сміття, а завтра — знову гроші.

У зв'язку з цією вакханалією автор популярної у Москві місцевої телепрограми «Новини тижня» Андрій Леонов доречно згадав популярні мемуари Л.Разгона. Там якийсь зек аргументує, чому він не вірить більшовикам. Сьогодні у них очко — 21, сідаєш грати, вони заявляють — ми передумали, тепер — 18. І так далі.

Посеред першого дня тижня пройшли чергові біржові торги, і виявилося, що долар продовжує успішно падати щодо рубля. Не треба бути великим економістом, щоб зрозуміти — іде досить брудна гра, в результаті якої декотрі фінансові жуки покладуть до кишені чергову партію мільйонів «зелених». Так уже було за Гайдара. Як відомо, нині позиція долара вельми серйозна. На Уолл-стріті у понеділок він піднявся над німецькою маркою ще на двадцять пунктів. Такий процес помічено в Лондоні, на інших біржах світу. Навіть Г.Явлінський в інтерв'ю російському ТБ зізнався, що потаємна мрія його друга—міністра фінансів РФ Бориса Федорова — зберегти до вересня курс приблизно в 1100 рублів за долар. А в обмінних касах дають сьогодні лише 990. Проте ніхто не здає, а якщо і здає, то перекупникам, котрі, як і раніше, продовжують баражувати біля обмінних пунктів.

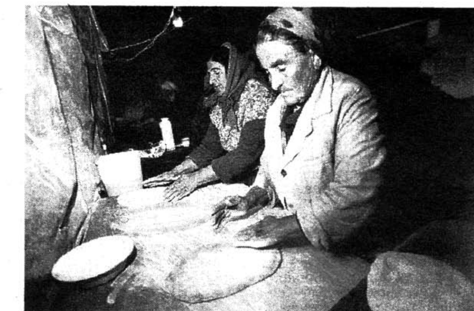
Напевне не було потреби так докладно розповідати про перипетії чергової фінансової лихоманки, якби відбувалася вона десь в Австралії, а не в Москві. А серйозні аналітики в російській столиці просто перелякані останніми подіями, розуміючи, як низько впала довіра економічних партнерів до їхньої країни. По суті, під загрозою опинилося виконання міжнародних економічних угод, а розмов про потребу єдиного економічного союзу з РФ останнім часом і поготів не чути.

Урядові Росії і справді сказати нічого. Саме тому Віктор Черномирдін, доповідь котрого стояла основною на Всеросійській економічній нараді, що відкрилася у вівторок, терміново вилетів до Саратовської області «ознайомитися з життям колгоспників». А опозиція розгорнула потужну кампанію за відставку уряду, що тепер здається цілком реальним.

... З вікна будинку, звідкіль я диктую цей репортаж, видно величезну чергу до Ощадбанку. Схоже, що москвичі мало повірили у нові обіцянки влади. Якийсь рудий здоровань проводить перекличку: «Номер 6541!» «Тут!» — чутно у відповідь.

Лілія ГЕОРГІЄВА.
Москва.

З «гарячих» точок

Прямі переговори приносять успіх

Як стало відомо з департаменту інформації Нагірно-Карабаської республіки, починаючи з 25 липня, на всіх ділянках карабаського фронту спостерігається відносне затишшя. Були лише окремі перестрілки з вогнепальної зброї у деяких районах Нагірного Карабаху.

Слід сказати, що спад напруженості у зоні конфлікту обумовлений досягнутою напередодні угодою про триденне припинення вогню. Вона набрала чинності саме 25 липня і, за оцінками спостерігачів, загалом дотримується сторонами. До речі, згадувана домовленість, вважай, є безпрецедентною. Вперше за час збройного конфлікту за стіл переговорів сіли представники Міністерства оборони Азербайджану й сил самооборони Нагірно-Карабаської республіки. Фактично, це перші прямі переговори між офіційним Баку і Степанакертом. І вочевидь, саме цим пояснюється відносний успіх вжитої акції.

Ара МЕЛІКСЕТЯН.
Єреван.

На знімку: жінки з вірменського села Хцаберд у районі Нагірного Карабаху печуть хліб для своїх чоловіків і синів, які пішли воювати. Сьогодні з'явилася чергова можливість зупинити багаторічний карабаський конфлікт. Бо щоразу, розчиняючи хліб для завтрашнього дня, дружини й матері сподіваються, що він буде хлібом для післявоєнного, мирного столу.

Французи обіцяють допомогу. Але в народі кажуть: «На допомогу сподівайся...»

«В Україні потрібно активізувати проведення реформ. Так, як це роблять країни-сусіди — Росія, Болгарія, Польща», — заявив на прес-конференції голова комісії з економічних питань та планування французького сенату пан Жан Франсуа-Понсе.

Три дні французька делегація на чолі з Ж. Франсуа- Понсе перебувала в Україні. Члени сенату зустрілися з міністром закордонних справ України А. Зленком, з головами комісій Верховної Ради — з питань базових галузей промисловості і агропромислового комплексу.

На думку членів делегації, основа економічних реформ в нашій державі тільки-но створюється. Успіх ринкових перетворень в Україні французи пов'язують зі співробітництвом та взаєморозумінням у розв'язанні економічних питань між нашою країною та Російською Федерацією, а також з розвитком відносин з європейськими країнами. Керівник делегації підкреслив, що співробітництво між Україною і Францією розвиватиметься, якщо економічні реформи у нас матимуть успіх. З нашого боку французький уряд очікує, в першу чергу, розв'язання проблеми дефіциту державного бюджету, а також подолання інфляції, яка, за їх оцінками, сягає в Україні 2500 відсотків на рік.

Підбиваючи підсумок перебуванню в Україні експертів, Ж. Франсуа-Понсе відзначив, що делегація дізналася про всі проблеми та труднощі, яких зазнає економіка нашої країни. Експерти також збираються поінформувати уряд Франції про допомогу, яку потрібно Україні від Заходу і, зокрема, Європейського Співтовариства.

Ігор ЗАБІЛИК.

У сусідів

Всесвітній банк має знати все

До виконання запиту Всесвітнього банку приступили соціологи республіканського центру вивчення громадської думки Киргизстану. Анкетування передбачає різні питання — від об'єму талії респондентів до наповнення їхньої корзини споживача.

Всього буде опитано 4 тисячі сімей. Для цього заготовлено близько 15 тисяч анкет, причому окремо для дорослих і дітей. Ці дані потрібні для визначення спеціалістами Всесвітнього банку конкретних видів допомоги, якої потребує республіка. На жаль, у банку даних, якими володіє згадуваний центр, сьогодні немає інформації про причини виїзду з республіки різних груп населення, про ступінь готовності киргизстанців до сприйняття демократичних реформ, про приватизацію та про багато інших проблем суспільства.

Євген ДЕНИСЕНКО.
Бішкек.

На зв'язку Софія

Без інформації бізнес ризикований

Про те, що український ринок — цікавий і перспективний, болгарам не треба нагадувати. Але як вийти на нього, якщо, скажімо, в Україні немає знайомих підприємців? Де отримати інформацію про наміри, оподаткування, квоти тощо?

З цими запитаннями звернувся до Болгарської торгово- промислової палати в Софії. В бібліотеці БТПП мені показали довідник «Ділова Україна», виданий ще 1991 року (а підготовлений, напевно, до проголошення незалежності), та Закон про іноземні інвестиції. І — все.

— З 1989 року наша палата не має жодних офіційних контактів з Україною, — сказала експерт Сія Велева. — Через посла Болгарії в Києві ми передали проект угоди між торгово-промисловими палатами України і Болгарії. Але поки що українські колеги мовчать.

За словами пані Велевої, її щодня турбують місцеві бізнесмени. У них є інтерес до України, вони хотіли б торгувати з нами, налагодити у нас, скажімо, спільне виробництво одягу, харчів тощо.

Одне слово, брак інформації про нас, яка вельми потрібна тутешнім бізнесменам, безумовно, не сприяє розвитку двосторонніх відносин. Хоча попри все (і попри торгово-промислові палати) справа не стоїть на місці. З 40 тисяч болгарських фірм 31 — з українською участю (з грецькою, наприклад, майже 100). З нами торгують як державні («Хімімпорт», «Балканкар», «Фармахім», «Веріла», «Булбрік-інженерінг»), так і приватні місцеві фірми («Катко», «Агро-індустріал», «Євроком»). До речі, болгарські бізнесмени «взялися» й за щойно відкрите в Софії українське посольство. «Мене як представника незалежної України, держави з величезним потенціалом, це тільки радує, — сказав посол України в Болгарії Олександр Воробйов. — Допомагаю чим можу. Ми очікуємо радника посольства з торгово-економічних питань, який має привезти з Києва наші закони, нормативні акти, постанови, і тоді, упевнений, чимало проблем буде розв'язано. А щодо палат обох країн, то їм насправді треба якомога скоріше підписати угоду».

Але поки що через брак інформації в Болгарії не всі готові ризикувати.

Василь ЖУКІВСЬКИЙ.
Софія.

Експрес-інформація

До повної перемоги

Останні військові дії Ізраїлю у Південному Лівані були надзвичайно вдалі. Проте найближчим часом від арабських бойовиків варто очікувати нових ракетних обстрілів ізраїльської території, заявив начальник генштабу збройних сил Ізраїлю генерал Барек. Він додав, що не виключає у майбутньому жодних форм військових операцій у Південному Лівані, з тим щоб покласти край нападам агресивного угруповання «Хезболлах». Ізраїльська авіація не припиняє бомбардування місць дислокації військових формувань цієї організації.

Доларизація кубинського суспільства

Скасування кримінального покарання за володіння твердою валютою — поступка імперіалізму, визнав кубинський лідер Ф.Кастро. Однак він відзначив потребу адаптуватися до нових умов, які склалися у світі, йти на вимушені поступки заради збереження завоювань соціалізму на Кубі. Як відомо, напередодні Ф.Кастро, виступаючи на урочистому засіданні на честь 40-річчя штурму казарми Монкада, закликав співгромадян з розумінням поставитися до нових економічних заходів, необхідних для врятування батьківщини і соціалізму. Скасування кримінальної відповідальності за володіння твердою валютою сприятиме припливу грошей з-за кордону і капіталовкладенням в кубинську економіку.

Міжнародні автоперевезення — справа небезпечна

Невідома група обстріляла у районі міста Дубоссари болгарську вантажівку-рефрижератор, що поверталася з України. Про це повідомило радіо Софії, пославшись на посольство Болгарії в Кишиневі. Поранено водія автомашини. Болгарські власті рекомендують своїм громадянам об'їжджати Придністров'я і користуватися лише контрольно-пропускним пунктом Вадул-Сірет.

Постріли підбадьорюють політиків

Прямі переговори з участю лідерів усіх супротивних сторін у Боснії розпочалися в Женеві. Першого дня відбулися двосторонні зустрічі міжнародних посередників Оуена й Столтенберга з представниками сербів, хорватів і мусульманів. Опісля відкрилося пленарне засідання. У переговорах беруть участь Президент Боснії Ізетбегович, лідер боснійських сербів Караджич і лідер боснійських хорватів Бобан, а також президенти Сербії, Хорватії та Чорногорії. Водночас у Сараєві обстріляно з артилерії французький контингент миротворчих сил ООН в Югославії. Ніхто із солдатів не постраждав.

Міни під процес демократизації

П'ятеро чоловік загинуло, декількох поранено — такі наслідки вибуху, який пролунав у ніч з вівторка на середу в центрі італійського міста Мілан. Тієї ж ночі два вибухи порушили тишу і в столиці Італії Римі. Тут про жертви нічого не повідомлялося.
У своїх заявах з приводу нічних подій представники державної влади наголосили, що ці терористичні акції — спроби завадити процесу демократичного оновлення Італії.

Протест України

у зв'язку з визнанням українським урядом незалежності Республіки Македонія висловила Греція. Про це повідомив ІТАР-ТАРС

За повідомленнями наших власних кореспондентів та зарубіжних інформагентств.

Закон України

ПРО КОЛЕКТИВНІ ДОГОВОРИ І УГОДИ

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про порядок введення в дію Закону України «Про колективні договори і угоди»

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Кабінету Міністрів України:

в місячний строк розробити і подати до Верховної Ради України пропозиції про внесення змін до Кодексу законів про працю України та інших законодавчих актів, що випливають з вказаного Закону;

привести рішення Кабінету Міністрів України у відповідність з Законом України «Про колективні договори і угоди».

2. Встановити, що законодавчі та інші нормативні акти з питань, що стосуються колективних договорів і угод, діють в тій частині, що не суперечить Закону України «Про колективні договори і угоди».

Голова Верховної Ради України
І. ПЛЮЩ

м. Київ
1 липня 1993 року.

Цей Закон визначає правові засади розробки, укладення та виконання колективних договорів і угод з метою сприяння регулюванню трудових відносин та соціально-економічних інтересів працівників і власників.

Стаття 1. Колективний договір і угода

Колективний договір, угода укладаються на основі чинного законодавства, прийнятих сторонами зобов'язань з метою регулювання виробничих, трудових і соціально-економічних відносин і узгодження інтересів трудящих, власників та уповноважених ними органів.

Стаття 2. Сфера укладення колективних договорів, угод

Колективний договір укладається на підприємствах, в установах, організаціях (далі — підприємства) незалежно від форм власності і господарювання, які використовують найману працю і мають право юридичної особи.

Колективний договір може укладатися в структурних підрозділах підприємства в межах компетенції цих підрозділів.

Угода укладається на державному, галузевому, регіональному рівнях на двосторонній основі.

Стаття 3. Сторони колективного договору, угоди

Колективний договір укладається між власником або уповноваженим ним органом з однієї сторони і однією або кількома профспілковими чи іншими уповноваженими на представництво трудовим колективом органами, а у разі відсутності таких органів — представниками трудящих, обраними і уповноваженими трудовим колективом.

Сторонами генеральної угоди виступають:

професійні спілки, які об'єдналися для ведення колективних переговорів і укладення генеральної угоди;

власники або уповноважені ними органи, які об'єдналися для ведення колективних переговорів і укладення генеральної угоди, на підприємствах яких зайнято більшість найманих працівників держави.

Сторонами угоди на галузевому рівні є власники, об'єднання власників або уповноважені ними органи і профспілки чи об'єднання профспілок або інших представницьких організацій трудящих, які мають відповідні повноваження, достатні для ведення переговорів, укладення угоди та реалізації її норм на більшості підприємств, що входять у сферу їх дії.

Угода на регіональному рівні укладається між місцевими органами державної влади або регіональними об'єднаннями підприємців, якщо вони мають відповідні повноваження, і об'єднаннями профспілок чи іншими уповноваженими трудовими колективами органами.

Стаття 4. Право на ведення переговорів і укладення колективних договорів, угод

Право на ведення переговорів і укладення колективних договорів, угод від імені найманих працівників надається професійним спілкам, об'єднанням профспілок в особі їх виборних органів або іншим представницьким організаціям трудящих, наділеним трудовими колективами відповідними повноваженнями.

При наявності на підприємстві державному, галузевому, територіальному рівнях кількох профспілок чи їх об'єднань або інших уповноважених трудовими колективами на представництво органів вони повинні сформувати спільний представницький орган для ведення переговорів і укладення угоди або колективного договору.

У разі недосягнення згоди у спільному представницькому органі угода вважається укладеною, якщо її підписали представники профспілок чи їх об'єднань або інші уповноважені трудовим колективом на представництво органів, до яких входить більше половини найманих працівників держави, галузі, території.

У разі недосягнення згоди щодо колективного договору у спільному представницькому органі загальні збори (конференція) трудового колективу приймає найбільш прийнятний проект колективного договору і доручає профспілці або іншому уповноваженому трудовим колективом органу, який розробив проект, на його основі провести переговори і укласти затверджений загальними зборами (конференцією) колективний договір від імені трудового колективу з власником або уповноваженим ним органом.

Стаття 5. Співвідношення законодавства і колективного договору, угоди, трудового договору

Умови колективних договорів і угод, укладених відповідно до чинного законодавства, є обов'язковими для підприємств, на які вони поширюються, та сторін, які їх уклали.

Умови колективних договорів або угод, що погіршують порівняно з чинним законодавством становище працівників, є недійсними і забороняється включати їх до договорів і угод.

Забороняється включати до трудових договорів умови, що погіршують порівняно з чинним законодавством, колективними договорами та угодами становище працівників.

Стаття 6. Неприпустимість заборони діяльності щодо укладення та виконання колективних договорів і угод

Забороняється будь-яке втручання, яке може обмежити законні права працівників та їх представників або заборонити їх здійснення, з боку органів представницької і виконавчої влади та господарського управління, політичних партій, власників або уповноважених ними органів при укладенні та виконанні колективних договорів, угод.

Не допускається ведення переговорів та укладення колективних договорів і угод від імені працівників організаціями або органами, які створені чи фінансуються власниками або уповноваженими ними органами, політичними партіями.

У разі коли інтереси трудового колективу представляє профспілковий орган, інтереси власника або уповноваженого ним органу не можуть представляти особи, які є членами виборного органу цієї профспілки.

Стаття 7. Зміст колективного договору

Зміст колективного договору визначається сторонами в межах їх компетенції.

У колективному договорі встановлюються взаємні зобов'язання сторін щодо регулювання виробничих, трудових, соціально-економічних відносин, зокрема:

зміни в організації виробництва і праці;

забезпечення продуктивної зайнятості;

нормування і оплати праці, встановлення форми, системи, розмірів заробітної плати та інших видів трудових виплат (доплат, надбавок, премій та ін.);

встановлення гарантій, компенсацій, пільг;

участі трудового колективу у формуванні, розподілі і використанні прибутку підприємства (якщо це передбачено статутом);

режиму роботи, тривалості робочого часу і відпочинку;

умов і охорони праці;

забезпечення житлово-побутового, культурного, медичного обслуговування, організації оздоровлення і відпочинку працівників;

гарантій діяльності профспілкової чи інших представницьких організацій трудящих.

Колективний договір може передбачати додаткові порівняно з чинним законодавством і угодами гарантії, соціально-побутові пільги.

Стаття 8. Зміст угод

Угодою на державному рівні регулюються основні принципи і норми реалізації соціально-економічної політики і трудових відносин, зокрема щодо:

гарантій праці і забезпечення продуктивної зайнятості;

мінімальних соціальних гарантій оплати праці і доходів всіх груп і верств населення, які забезпечували б достатній рівень життя;

розміру прожиткового мінімуму, мінімальних нормативів;

соціального страхування;

трудових відносин, режиму роботи і відпочинку;

умов охорони праці і навколишнього природного середовища;

задоволення духовних потреб населення.

Угодою на галузевому рівні регулюються галузеві норми, зокрема щодо:

нормування і оплати праці, встановлення для підприємств галузі (підгалузі) мінімальних гарантій заробітної плати відповідно до кваліфікації на основі єдиної тарифної сітки по мінімальній межі та мінімальних розмірів доплат і надбавок з урахуванням специфіки, умов праці окремих професійних груп і категорій працівників галузі (підгалузі);

встановлення мінімальних соціальних гарантій, компенсацій, пільг у сфері праці і зайнятості;

трудових відносин;

умов і охорони праці;

житлово-побутового, медичного, культурного обслуговування, організації оздоровлення і відпочинку.

Галузева угода не може погіршувати становище трудящих порівняно з генеральною угодою.

Угоди на регіональному рівні регулюють норми соціального захисту найманих працівників підприємств, включають вищі порівняно з генеральною угодою соціальні гарантії, компенсації, пільги.

Стаття 9. Дія колективного договору, угоди

Положення колективного договору поширюються на всіх працівників підприємств незалежно від того, чи є вони членами профспілки, і є обов'язковими як для власника або уповноваженого ним органу, так і для працівників підприємства. Положення генеральної, галузевої, регіональної угод діють безпосередньо і є обов'язковими для всіх суб'єктів, що перебувають у сфері дії сторін, які підписали угоду.

Колективний договір, угода набирають чинності з дня їх підписання представниками сторін або з дня, зазначеного у колективному договорі, угоді.

Після закінчення строку дії колективний договір продовжує діяти до того часу, поки сторони не укладуть новий або не переглянуть чинний, якщо інше не передбачено договором.

Колективний договір, угода зберігають чинність у випадку зміни складу, структури, найменування уповноваженого власником органу, від імені якого укладено цей договір, угода.

У разі реорганізації підприємства колективний договір зберігає чинність протягом строку, на який його укладено, або може бути переглянутий за згодою сторін.

У разі зміни власника підприємства, чинність колективного договору зберігається протягом строку його дії, але не більше одного року. У цей період сторони повинні розпочати переговори про укладення нового чи зміну або доповнення чинного колективного договору.

У разі ліквідації підприємства колективний договір діє протягом усього строку проведення ліквідації.

На новоствореному підприємстві колективний договір укладається за ініціативою однієї з сторін у тримісячний строк після реєстрації підприємства, якщо законодавством передбачен реєстрацію або після рішення про заснування підприємства, якщо не передбачено його реєстрації.

Усі працюючі, а також щойно прийняті на підприємство працівники повинні бути ознайомлені з колективним договором власником або уповноваженим ним органом.

Сторони, що уклали угоду, повинні інформувати громадян через засоби масової інформації про зміну угоди та хід її реалізації.

Галузеві та регіональні угоди підлягають відомчій реєстрації Міністерством праці України, а колективні договори реєструються місцевими органами державної виконавчої влади.

Стаття 10. Колективні переговори

Укладенню колективного договору, угоди передують колективні переговори.

Будь-яка із сторін не раніш як за три місяці до закінчення строку дії колективного договору, угоди, або у строки, визначені цими документами, письмово повідомляє інші сторони про початок переговорів.

Друга сторона протягом семи днів повинна розпочати переговори.

Порядок ведення переговорів з питань розробки, укладення або внесення змін до колективного договору, угоди визначається сторонами і оформляється відповідним протоколом.

Для ведення переговорів і підготовки проектів колективного договору, угоди утворюється робоча комісія з представників сторін. Склад цієї комісії визначається сторонами.

Сторони можуть переривати переговори з метою проведення консультацій, експертиз, отримання необхідних даних для вироблення відповідних рішень і пошуку компромісів.

Сторони колективних переговорів зобов'язані надавати учасникам переговорів всю необхідну інформацію щодо змісту колективного договору, угоди. Учасники переговорів не мають права розголошувати дані, що є державною або комерційною таємницею, і підписують відповідні зобов'язання.

Робоча комісія готує проект колективного договору, угоди з урахуванням пропозицій, що надійшли від працівників, трудових колективів галузей, регіонів, громадських організацій, і приймає рішення, яке оформляється відповідним протоколом.

(Закінчення на 7-й стор.).

Закон України

ПРО КОЛЕКТИВНІ ДОГОВОРИ І УГОДИ

(Закінчення. Початок на 6-й стор.).

Стаття 11. Вирішення розбіжностей

Для врегулювання розбіжностей під час ведення колективних переговорів сторони використовують примирні процедури.

Якщо в ході переговорів сторони не дійшли згоди з незалежних від них причин, то складається протокол розбіжностей, в який вносяться остаточно сформульовані пропозиції сторін про заходи, необхідні для усунення цих причин, а також про строки відновлення переговорів.

Протягом 3 днів після складання протоколу розбіжностей сторони проводять консультації, формують з свого складу примирну комісію, а у разі недосягнення згоди звертаються до посередника, обраного сторонами.

Примирна комісія або посередник у термін до 7 днів розглядає протокол розбіжностей і виносить рекомендації по суті спору.

У разі недосягнення згоди між сторонами відносно внесення рекомендації допускається організація та проведення страйків у порядку, що не суперечить законодавству України.

Для підтримки своїх вимог під час проведення переговорів по розробці, укладенню чи зміні колективного договору, угоди профспілки, інші уповноважені працівниками органи можуть проводити у встановленому порядку збори, мітинги, пікетування, демонстрації.

Стаття 12. Гарантії та компенсації на період переговорів

Особи, які беруть участь в переговорах як представники сторін, а також спеціалісти, запрошені для участі в роботі комісій, на період переговорів та підготовки проекту звільняються від основної роботи із збереженням середнього заробітку та включенням цього часу до трудового стажу. Всі витрати, пов'язані з участю у переговорах і підготовці проекту, компенсуються в порядку, передбаченому законодавством про працю, колективним договором, угодою.

Стаття 13. Підписання колективного договору, угоди

Проект колективного договору обговорюється у трудовому колективі і виноситься на розгляд загальних зборів (конференції) трудового колективу.

У разі, якщо збори (конференція) трудового колективу відхилять проект колективного договору або окремі його положення, сторони поновлюють переговори для пошуку необхідного рішення. Термін цих переговорів не повинен перевищувати 10 днів. Після цього проект в цілому виноситься на розгляд зборів (конференції) трудового колективу.

Після схвалення проекту колективного договору загальними зборами (конференцією) трудового колективу він підписується уповноваженими представниками сторін не пізніш як через 5 днів з моменту його схвалення, якщо інше не встановлено зборами (конференцією) трудового колективу.

Угода (генеральна, галузева, регіональна) підписується уповноваженими представниками сторін не пізніш як через 10 днів після завершення колективних переговорів.

Стаття 14. Зміни і доповнення до колективного договору, угоди

Зміни і доповнення до колективного договору, угоди протягом строку їх дії можуть вноситися тільки при взаємній згоді сторін в порядку, визначеному колективним договором, угодою.

Стаття 15. Контроль за виконанням колективного договору, угоди

Контроль за виконанням колективного договору, угоди проводиться безпосередньо сторонами, що їх уклали, чи уповноваженими ними представниками.

У разі здійснення контролю сторони зобов'язані надавати необхідну для цього наявну інформацію.

Сторони, що підписали колективний договір, угоду, щорічно в строки, передбачені колективним договором, угодою, звітують про їх виконання.

Стаття 16. Статистичні дані про колективні договори, угоди

Статистичні дані про колективні договори, угоди направляються в органи державної статистики в порядку, встановлюваному Міністерством статистики України.

Стаття 17. Відповідальність за ухилення від участі в переговорах

На осіб, які представляють власників або уповноважені ними органи чи профспілки або інші уповноважені трудовим колективом органи і ухиляються від участі в переговорах по укладенню, зміні або доповненню колективного договору, угоди чи навмисно порушили строк, визначений частиною третьою статті 10 цього Закону, або не забезпечили роботу відповідної комісії у визначені сторонами строки, накладається штраф в розмірі десяти встановлених мінімальних заробітних плат і вони несуть також дисциплінарну відповідальність аж до звільнення з посади.

Стаття 18. Відповідальність за порушення і невиконання колективного договору, угоди

На осіб, які представляють власника або уповноважений ним орган чи профспілки або інші уповноважені трудовим колективом органи і з вини яких порушено чи не виконано зобов'язання по колективному договору, угоді, накладається штраф в розмірі до ста встановлених мінімальних заробітних плат і вони також несуть дисциплінарну відповідальність аж до звільнення з посади.

За вимогою профспілок, іншого уповноваженого трудовим колективом органу, власник або уповноважений ним орган зобов'язаний вжити заходів, передбачених законодавством, до керівника, з вини якого порушуються чи не виконуються зобов'язання по колективному договору, угоді.

Стаття 19. Відповідальність за ненадання інформації, необхідної для колективних переговорів і здійснення контролю

Особи, які представляють власника або уповноважений ним орган чи профспілки або інші уповноважені трудовим колективом органи і винні в ненаданні інформації, необхідної для ведення колективних переговорів і здійснення контролю за виконанням колективних договорів, угод, несуть дисциплінарну відповідальність або підлягають штрафу в розмірі п'яти встановлених мінімальних заробітних плат.

Стаття 20. Порядок притягнення до відповідальності

Порядок і строки накладення штрафів, передбачених цим Законом, регламентуються Кодексом України про адміністративні правопорушення.

Справи з цих питань розглядаються судом за поданням однієї із сторін колективного договору, угоди, відповідних комісій або з ініціативи прокурора.

Президент України Л. КРАВЧУК

м. Київ
1 липня 1993 року

Польовий стан

МІЛІЦЕЙСЬКІ «НАМОЛОТИ»

«Жнивує» і міліція. Як свідчать повідомлення чергової частини МВС України, правоохоронці працюють і вдень, і вночі. Вже є результати «намолоту».

З початку жнив працівники органів внутрішніх справ викрили 301 злочин, пов'язаний із збиранням урожаю. З них 73 крадіжки зерна, 84 — овочів і фруктів, 62 — пально-мастильних матеріалів. Затримано 280 осіб, серед яких 18 керівників різних ланок та фахівців сільського господарства, 17 обліково-бухгалтерських працівників, 129 водіїв, комбайнерів і трактористів. Попереджено 36 злочинів та виявлено понад 1,8 тисячі дрібних крадіжок. У правопорушників вилучено 41,3 тонни зерна, майже 9 тонн овочів і фруктів, 195 тонн пального.

У Красногвардійському районі Криму затримано сторожів зернотоку радгоспу «Більшовик» Тимошенка та Александрова, які намагалися вкрасти 1,3 тонни ячменю.

В Донецьку комірник овочевої фабрики Галіна, вагар Смоліна та водій Голуб не оприбуткували частину овочів і реалізували «лишки» на ринках міста. Всього вони вкрали 10,4 тонни огірків і 276 кілограмів помідорів.

В Арбузинському районі Миколаївської області сторож колективного сільгосппідприємства «Колос» Зажирил вкрав із складу майже 4,2 тонни бензину.

У Ширяївському районі Одеської області затримано головного інженера колективного сільгосппідприємства «Дружба» Швеця, який вкрав 385 кілограмів гороху з бункера комбайна, залишеного в полі без нагляду.

За цей час на ланах сталося 20 пожеж. Вогнем знищено 72,5 гектара зернових культур, понад 1,1 тонни сіна і соломи. Через невиконання протипожежних заходів тимчасово, до усунення недоліків, було зупинено 1,5 тисячі агрегатів, на сільгоспоб'єктах відключено 855 дільниць електромережі.

На маршрутах перевезення врожаю затримано 414 водіїв у нетверезому стані, виявлено використання не за призначенням близько 700 транспортних засобів.

ТІЛЬКИ НЕ ЛІНУЙСЯ

Голови колективних сільгосппідприємств і директори радгоспів тепер можуть залучати до збирання врожаю студентів, учнів технікумів і профтехучилищ, усіх охочих громадян, у тому числі робітників промислових підприємств, за угодою, чого раніше не було. «Зелене світло» нововведенню дав своїм розпорядженням представник Президента України в області. Рекомендовано також звільняти молодих від сплати податків на прибуток.

Олександр МИХАЙЛЮТА.
Запорізька область.

НАГАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СЕЛА

Під головуванням міністра сільського господарства і продовольства Юрія Карасика відбулося чергове засідання Надзвичайної комісії з питань агропромислового комплексу. Значну увагу було приділено аналізу ходу виконання постанови Всеукраїнського з'їзду представників колективних сільськогосподарських підприємств від 7 липня 1993 року. Розглянуто становище з реалізацією вовни та погашенням банківського кредиту фабрикам первинної обробки вовни. Комісія обговорила ряд актуальних проблем, пов'язаних із забезпеченням господарств пально-мастильними матеріалами на період жнив, фінансуванням потреб сільськогосподарського виробництва і будівництва, вдосконаленням законодавства в сфері податкової політики на селі.

З розглянутих питань прийнято рішення, спрямовані на негайне усунення виявлених недоліків, розробку, обгрунтованих шляхів подолання існуючих труднощів.

Прес-служба Кабінету міністрів України.

Прошу слова

ЖИТНИЦЯ БЕЗ ХЛІБА

Тривожно на душі — чи ж буде Україна з хлібом? Чверть віку працюю в системі хлібозаготівель, і мені боляче, що в останні роки, незалежно від урожаю, дедалі бідніші державні засіки. Маючи найбільший у Європі валовий збір зерна «на душу», ходимо по світу з простягнутою рукою.

Власний досвід, думки керівників сільськогосподарських підприємств, з якими постійно спілкуюся, переконують мене, що зернова проблема — наслідок, з одного боку, вад ціноутворення, а з другого — нераціонального використання хлібних ресурсів. Селянин звичний усе зважувати і аналізувати через призму економічних інтересів, тож, коли він бачить, що за тонну пшениці, як у нас на Сумщині, дають менше, ніж за таку саму кількість фуражного зерна, і ставлення у нього до продовольчої культури відповідне.

Принциповий підхід тут, вважаю, має бути інший. Ось схематичний механізм пропонованої хлібної політики. До централізованих фондів держава купує зерно лише на харчові цілі й за високими цінами. А фуражне зерно до державних ресурсів взагалі не надходить, його на давальницьких умовах переробляють у концкорми. Це дасть можливість десь у 1,5 раза зменшити собівартість концентратів, а головне — заощадити мільйони тонн зерна, яке згодовують худобі. У масштабах України за рахунок видачі селянам натуроплати не зерном, а комбікормами заощаджували б понад 5 мільйонів тонн зерна щорічно.

Хлібна Україна без хліба — не лише економічний нонсенс, а й національне приниження нашої держави. Невже і далі миритимемося з цим?

Яків БРОВКО, директор Сумського хлібоприймального підприємства.

Вокальні концерти Григорія Гаркуші — це хвилі чудового баритону, витончена музикальність, багатство репертуару.

У Микольській церкві, на території Києво-Печерського заповідника, відбувся концерт народного артиста України Григорія Гаркуші. У наш непростий час, коли культура не цікавить державу і, власне, відходить на другий план чи й зовсім занедбується, повний зал справжніх шанувальників вокального мистецтва був просто дивом. І вони не пошкодували, прийшовши на концерт популярного співака.

Мистецтво Григорія Гаркуші не потребує рекомендацій: понад двадцять років провідний соліст Київської філармонії чарує нас своїм неповторним голосом, майстерним виконавством. Він володіє чудовим баритоном, рівним у всіх регістрах. Його виконавству притаманна висока художня культура, вірне відчуття стилю, уважне ставлення до поетичного тексту, точність фразування і музичної декламації.

Культура

У ГОЛОСІ—ДУША

Цікаво й різноманітно побудована програма надала можливість слухачам познайомитися з надзвичайно складними й рідко виконуваними творами українських, російських та зарубіжних композиторів. Виконавчій манері Гаркуші властивий відкритий ліризм почуттів, що захоплює сердечним теплом. Це особливо помітно у виконанні творів Шуберта і Рахманінова.

Співак відкрив концерт важкою у вокальному й психологічному відношеннях арією з кантати Генделя «Dettinden te Deum». Вона звучала правдиво, реально, з відмінним почуттям стилю. Гаркуша досить легко подолав технічні труднощі, викликані деякою фрагментарністю форми, різкими змінами тональностей, стрибками в мелодії. Надзвичайно майстерно була виконана також пісня Шуберта «Дівчина і смерть», де співак виявив усі можливості свого багатого голосу. Він чарував слухачів кантиленою, красивим і наповненим, м'яким і теплим тембром.

Григорій Гаркуша здатний передавати найтонші відтінки музикально-психологічної характеристики, а його сценічна поведінка відзначається природністю й артистизмом. Це особливо виявилося під час виконання творів італійських композиторів. Із захопленим темпераментом він проспівав арію Чатертона з однойменної опери Р. Леонкавалло, а також сцену смерті Родріго з опери "Дон Карлос" Дж. Верді. Як у першому, так і в другому творі співак продемонстрував різноманітність акцентів, нюансів, тембрових барв, а також дбайливе ставлення до музичного матеріалу. Артисту вдалось проникнути в музичну тканину обох арій й передати їх характер слухачам.

Тяжіння до італійської манери виконання у нього особливо помітне: відчувається хвиля звуку, краса тембру, експресія.

З особливою виразністю, розкутістю й великим художнім чуттям виконав співак українську народну пісню «Ой чого ти, дубе» в обробці К. Стеценка, викликавши захоплення слухачів. Експресивно, з розмахом, можна сказати, на єдиному диханні, розкрив Гаркуша емоційну широчінь, мужню поривчастість хвилюючого романсу М. Лисенка «Безмежнеє поле».

Експресивно й лірично звучали також романси С. Рахманінова «Ночь печальна», «Сон», «Все отнял у меня». Ліричною силою були пройняті й два романси П. Чайковського «Снова, как прежде, один» і «Пойми хоть раз».

Задушевно звучав голос Гаркуші у романсі Рахманінова «Вчера мы встретились». Чаруючий голос нескінченною хвилею наплив, обіймав слухача. Дихання здавалося безмежним, а властива співаку рівність звуковедення була абсолютно досконалою.

Художня чутливість, тонкий смак — цінні риси виконавської майстерності Григорія Гаркуші. Співакові вдається проникнути в музичну стихію романсу, арії чи народної пісні, наповнити виконання живим тремтінням людських переживань. Саме цим і схвилювала інтерпретація романсу О. Даргомижського «Титулярный советник», що виконується тепер надзвичайно рідко.

Тонкий талант і глибоке відчуття стилю показав співак, виконуючи романси М. Глінки, Ц. Кюї, Р. Глієра та ін.

На сцені співак — щирий, розкутий. Він талановито спілкується із залом, цікаво розповідає про свої гастрольні мандри по Західній Європі, де його чудово приймає вдячна публіка.

Великому успіху співака сприяла також гра акомпаніатора Іллі Величка.

Іван ЛИСЕНКО.

БРИТАНІЯ — МІЖНАРОДНА. А УКРАЇНА?

Наука

В одному з коледжів Оксфордського університету Англомовна спілка провела 31-у міжнародну літню конференцію, скромно і зі смаком (зрештою, небезпідставно) названу «Британія міжнародна».

Учасників конференції відбирали і фінансували англійські посольства, Британська рада і, звичайно, Англомовна спілка. Критерій добору був один: на конференцію запрошували вчених, бізнесменів, дипломатів, журналістів, які, на думку британців, через кілька років матимуть у своїх країнах помітну вагу.

Певна річ, чим помітніша на геополітичній карті країна, чим важливіша вона для британської політики, тим більше людей з неї прибуло на конференцію. Зі Штатів, наприклад, було четверо, з Канади і Намібії — по троє, з Кенії — двоє... З України запросили одного — декана факультету міжнародних відносин Львівського університету Маркіяна Мальського. А з Лондона прибув ще один українець — кореспондент української служби Бі-Бі-Сі.

Уже сам перелік обговорених за шість днів тем і керівників дискусій (та й місце їх проведення) свідчать про неабияке значення, якого британці надали конференції. А дискусіями керували член палати лордів баронеса Бриджсток, члени парламенту Річард Люс, Брайан Дейвіс, Марк Ленокс-Бойд, Джофрі Петті, професори Майкл Зандер, Кріспін Тіккель, Алан Ватсон, генеральний директор Британського ядерного форуму Джон Гітус, продюсер зовнішньої служби Бі-бі-сі Джолайн Мітчел. І мова йшла про мир, про його збереження у сучасному світі, про навколишнє середовище і світові ресурси, про торгівлю та індустрію, про роль і відповідальність засобів масової комунікації і, звичайно ж, про британські політичні структури та британську зовнішню політику.

Уся конференція була пройнята духом двох ідей. Її учасники — майбутні лідери бізнесу, політики, науки, мали зрозуміти, по-перше, що їм уже пощастило, що вони розмовляють англійською; подруге, що Великобританія — це, безперечно, форпост парламентаризму, сталості, рушійна сила світової політики, економіки і т. ін. Зрештою пропаганда цих ідей є головним завданням Англомовної спілки, якій вже 75 років. Недарма ж патрон спілки — Її Величність королева, президент — принц Філіпп, а серед спонсорів — провідні банки «Брітіш петролеум», міністерство оборони, Британська аерокосмічна компанія, «Ролс-Ройс», Бі-бі-сі, агентство Рейтер, газета «Дейлі телеграф».

Навіть якщо зважити на те, що серед учасників конференції був один наш громадянин, можна вважати, що конференція в Оксфорді Україні не стосується. А шко. Нам не завадило б, якби майбутня еліта світу зібралася в Україні і дізналася про неї хоч трохи. Тоді, гляди, на одну з наступних своїх конференцій Англомовна спілка запросить не одного українця, а хоча б стільки, скільки запросила цього року з Намібії.

Задля цього варто пошукати долари — як не в Національному банку, то в різних комерційних і виробничих структурах, які скніють у безвісті тільки через те, що їх потенційні зарубіжні партнери не знають, де ця країна така — Україна.

«Інтелект».

Хорова капела імені Т. Г. Шевченка існує у Львівському виробничо-торговому взуттєвому об'єднанні «Прогрес» усього три роки. В її репертуарі — українська класика, народні пісні та галицькі музичні композиції.

З гастрольними концертами любителі хорового співу побували в Києві та інших містах України. Свою майстерність вони показали також словацьким колегам з міста Бардєєва.

На знімку В. ПЕСЛЯКА: народні таланти з «Прогресу».

КОЛИСКА ПРАДАВНЬОЇ ЦИВІЛІЗАЦІЇ

Історія

Вчені стверджують, що шість тисяч років тому наші предки витворили таку культуру, яка стала матеріальним і духовним енергоносієм поступу всієї Європи.

У селі Тальянках, що на Черкащині, під егідою ЮНЕСКО відбулася міжнародна конференція, присвячена сторічню вивчення найбільшої землеробської культури стародавньої Європи. Відкриттям століття назвала тогочасна зарубіжна преса розкопані 1893 року на території сучасного Шевченкового краю міста Сонця — найобширніші у світі поселення Трипілля.

Шість тисяч років тому хлібороби прадавньої України витворили таку культуру, котра стала матеріальним і духовним енергоносієм поступу цивілізації всієї Європи. Ось чому поселення-велетні із залишками тисяч споруд оригінальної архітектури і неоціненними скарбами, в основі творення яких лежала віра в Сонце і космічні сили, привертають увагу науковців усього світу. У конференції взяли участь вчені з Молдови, Польщі, Словаччини, Югославії, Німеччини, Франції, Росії, США, Ізраїлю і, звичайно, з України. Гості ознайомилися з «археологічною державою» у селах Тальянках, Майданецькому, Веселому Куті, відвідали Тальнівський музей хліборобства.

Зважаючи на визначне місце, яке займає у всесвітній історії археологічні відкриття в Україні, науковці прийняли звернення до Президента України, Генерального секретаря ЮНЕСКО про необхідність охорони унікальних пам'яток трипільської культури, котрі перебувають нині в стані руйнації, а також про створення музею-заповідника матеріальної і духовної культури прадавніх землеробів у місті Тальному та селі Тальянках Черкаської області. Створення такого музейного комплексу в районі розташування визначних пам'яток української історії, пов'язаних з козацтвом, ім'ям Тараса Шевченка, унікальним уманським дендропарком «Софіївка», підкреслили учасники форуму, могло б стати основою для міжнародного центру туризму в Україні. І водночас слугувало б популяризації історії України, її внеску до скарбниці світової культури.

Лідія ТИТАРЕНКО.
Черкаська область.

ГОЛОС України
ЗАСНОВНИК — ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ГАЗЕТА ВИХОДИТЬ з 1 січня 1991 року.

Перший заступник головного редактора А. ГОРЛОВ.
Редколегія: С. ПРАВДЕНКО (головний редактор), О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (в. о. заст. головного редактора), І. ГРУШКО, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, Б. СИДОРЕНКО (заст. головного редактора), А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
Рукописи не повертаємо.
Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.

☆ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
☆ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.
Індекс 60955.
Загальний тираж 789.249.

Комбінат друку видавництва «Преса України».
252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
1 2 3 4 5 6 7 8 9
Зам. 0311142.

1, 4, 5 сторінки набрано і звертано в комп'ютерному центрі «Голосу України».